

Sygn. akt I ACa 412/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Piotr Czerski (spr.)
Sędzia	SA Jerzy Nawrocki
Sędzia	SA Magdalena Kuczyńska

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2020 r. w Lublinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Fundacji (...) w Z. działającej na rzecz P. K.

przeciwko (...) Bank (...) S.A. w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 27 lutego 2020 r., sygn. akt I C 1270/19

I. oddala apelację;

II. oddala wniosek pozwanego o zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Magdalena Kuczyńska Piotr Czerski Jerzy Nawrocki

Sygn. akt I ACa 412/20

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2020 r. Sąd Okręgowy w Z. po rozpoznaniu sprawy z powództwa Fundacji (...) w Z., działającej na rzecz P. K., przeciwko (...) Bankowi (...) S.A. w W. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego - oddalił powództwo.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy m.in. ustalił i zważył, co następuje:

Fundacja (...) w Z., występując jako organizacja pozarządowa, działająca na rzecz P. K., wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego - bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 10 września 2012 roku, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w T. z dnia 1 października 2015 r., sygn. akt (...).

W ocenie Sądu Okręgowego, powództwo podlegało oddaleniu wobec tego, że Fundacja (...) w Z. nie jest uprawniona do wystąpienia z nim przed Sądem, na rzecz osoby wskazanej w pozwie.

Zgodnie z art. 61 § 1 k.p.c., organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych mogą wytaczać powództwa na rzecz osoby fizycznej, jedyne po uprzednim uzyskaniu zgody tej osoby na dokonanie tej czynności, przy czym zgoda musi być wyrażona na piśmie. Przepis art 61 § 4 k.p.c. określa wymóg dołączenia takiej pisemnej zgody do pozwu.

W niniejszej sprawie Fundacja dołączyła do pozwu pisemne oświadczenie P. K. (k. 13), w którym wyraził on zgodę na wytoczenie przez Fundację (...) w Z. powództwa przeciwko (...) Bank (...) SA w W.. W ocenie Sądu, powyższe oświadczenie nie uprawnia Fundacji do podejmowania czynności procesowych na rzecz ww. osoby w trybie art 61 § 1 k.p.c. Organizacja ta była bowiem zobowiązana przedstawić zgodę konsumenta na dokonanie konkretnych czynności procesowych. Przedstawienie pisemnego ogólnego oświadczenia, dotyczącego wyrażenia zgody na wytoczenie każdego rodzaju powództwa, w każdej sprawie przeciwko wskazanemu bankowi, nie jest wystarczające i nie spełnia wymogu art 61 § 4 k.p.c.

W uzasadnieniu projektu ustawy nowelizującej Kodeks postępowania cywilnego z 16.9.2011 r. (pkt IV.3) wskazano, że warunkiem uzyskania przez organizację pozarządową legitymacji procesowej do wytoczenia powództwa na rzecz osoby fizycznej, niezbędne jest uprzednie udzielenie przez tę osobę pisemnej zgody na występowanie organizacji na jej rzecz w konkretnej sprawie. (tak również: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz pod red. M. Manowskiej, Wolters Kluwer 2015). Zgoda powinna dotyczyć konkretnego powództwa skierowanego do sądu, którego treść musi być znana w momencie złożenia pozwu

Wobec złożenia jedynie zgody blankietowej, o nieprawidłowej treści, Fundacja uczyniła zadość wymogom formalnym, określonym w art 61 § 4 k.p.c., wobec czego nie było już podstaw do wzywania jej do złożenia kolejnego oświadczenia konsumenta, na rzecz którego wystąpiła. Wadliwość tego oświadczenia, które musiałyby zostać złożone przed wytoczeniem powództwa i dołączone do pozwu, podlega obecnie ocenie przy ustaleniu istnienia po stronie Fundacji legitymacji procesowej czynnej. Sąd uznał, że w niniejszym przypadku z powyższych względów legitymacji takiej brak. Skutkiem tego jest oddalenie powództwa. Z tych względów Sąd nie stosował już dalszej procedury zawiadomienia konsumenta, w trybie art 56 § 1 k.p.c. w zw. z art 62 k.p.c. Warunkiem stosowania tego kolejnego etapu procesu, jest wniesienie pozwu przez podmiot legitymowany.

Apelację od tego wyroku wniosła powódka, zaskarżając wyrok w całości. Zarzuciła Sądowi I instancji: naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 61 § 1 i 4 k.p.c., które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez jego błędną wykładnię i bezpodstawne uznanie, że zgoda konsumenta na wytoczenie w jego imieniu powództwa jest zbyt ogólna, przez co organizacja pozarządowa nie posiada legitymacji czynnej do występowania z pozwem. W konsekwencji wносиła o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy,
- pozostawienie temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu w I instancji oraz postępowaniu apelacyjnym,
- w przypadku oddalenia apelacji - o nie obciążanie Fundacji kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej, z uwagi na fakt realizacji przez Fundację w przedmiotowej sprawie celu statutowego w postaci ochrony interesu konsumenta, natomiast obciążenie Fundacji kosztami powodowałoby uszczuplenie możliwości świadczenia pomocy prawnej konsumentom.

W odpowiedzi na apelację pozwany domagał się jej oddalenia oraz zasądzenia od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje: apelacja jest niezasadna.

Mając na uwadze aktualną treść art. 327¹ § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c., dotyczących zasad sporządzania uzasadnień, Sąd Apelacyjny stwierdza, że przyjmuje za własne ustalenia sądu pierwszej instancji. W zakresie koniecznym z punktu widzenia zapadłego rozstrzygnięcia, ustalenia te nie wymagają zmiany ani uzupełnienia.

Mając na uwadze treść art. 387 § 2¹ pkt 2 k.p.c., Sąd Apelacyjny przyjmuje również za własne oceny prawne sądu pierwszej instancji.

Odnosząc się do zarzutu apelacji, należy stwierdzić, że nie jest on usprawiedliwiony. Jak trafnie przyjmuje się w literaturze przedmiotu, na gruncie art. 61 k.p.c., udzielenie zgody jest odformalizowaną czynnością procesową osoby fizycznej. Musi ona jednak zostać udzielona na piśmie. Jej udzielenie nie może ograniczać się do słów, na podstawie wykładni których zrozumiała jest wola osoby udzielającej zgody, ale chodzić musi o wytoczenie przez organizację pozarządową powództwa w konkretnej sprawie lub przystąpienie do takiej sprawy w toczącym się postępowaniu (komentarz do art. 61 k.p.c., pod red. T. Szanciło, *Legalis el./2020*; komentarz do art. 61 k.p.c. pod red. A. Marciniaka, *Legalis el./2020*). Po nadaniu sprawie biegu brak tego rodzaju zgody do chwili zamknięcia rozprawy w sądzie pierwszej instancji powoduje, że powództwo podlega oddaleniu przez ten sąd z powodu braku legitymacji procesowej czynnej organizacji pozarządowej.

W rozpatrywanej sprawie zgoda tak rozumiana nie została udzielona. Dlatego brak jest podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia. Nie zachodzą też przyczyny uzasadniające uchylenie wyroku Sądu Okręgowego. Dlatego na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono apelację.

Z kolei wniosek pozwanego o zasądzenie od powoda kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym podlegał oddaleniu z uwagi na treść art. 62 § 1 k.p.c. w zw. z art. 106 k.p.c. (podobnie: komentarz do art. 62 k.p.c., pod red. A. Zielińskiego, *Legalis el./2020*).